

Situatieschets

criterium	Situatie	Inschatting	Toelichting
Looptijd MBO's	geen MBO (afgelopen op 30.12.2015)	☹	De nieuwe MBO werd in juni 2018 goedgekeurd door de Vlaamse Regering.
– Brussel – Wallonië	– geen MBO – geen MBO	☹	De onderhandelingen voor de nieuwe MBO zijn samen met de andere gewesten gestart. In het Brusselse gewest is de nieuwe MBO in augustus 2018 in werking getreden. Het Waalse gewest is in de loop van de onderhandelingen afgestapt van het instrument MBO, en werkt momenteel aan een "lastenboek".
Inzameling	Inzamelpercentage van 70,7% (2016) en 60,6% (in 2017) voor België.	☺	Inzameldoelstelling van 45% voor draagbare batterijen wordt gehaald. Uitzonderlijk hoog resultaat in 2016 dankzij K3-inzamelactie.
Verwerking	De vertrouwelijke rapporten van de recyclers tonen aan dat de recyclagedoelstellingen gehaald worden.	☺	Bij de rapporten van enkele recyclers over het jaar 2017 heeft de OVAM opmerkingen, en moet nog bijkomende informatie bezorgd worden.
Financiën	– Balanstotaal: € 127.941.487 – Totale kosten: € 17.467.312	☹	Door de nietigverklaring van de vermogensbelasting zijn de reserves opnieuw toegenomen.
Samenwerking gemeenten	Bebat heeft een overeenkomst met de recyclageparken voor de vergoeding van de kosten.	☺	De vergoeding van de kosten is gebaseerd op het ministerieel besluit van 18 juli 2005.

1 Achtergrondinformatie

1.1 AFKORTINGEN

- AEEA: afgedankte elektrische en elektronische apparatuur
- HEV: hybride en elektrische voertuigen
- Li: lithium
- MBO: milieubeleidsvereenkomst
- NiCd: nikkelcadmium
- NiMH: nikkelmetaalhydride
- VLAREMA: Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen
- ZnC: zinkkool

1.2 EUROPESE REGELGEVING

Voor batterijen en accu's geldt de Europese Richtlijn 2006/66/EG. Hieronder worden de belangrijkste krachtlijnen beschreven:

- Er wordt een onderscheid gemaakt tussen drie types batterijen en accu's: draagbare, industriële en autobatterijen en –accu's. Voor elk type worden specifieke maatregelen voorzien. Zo is er een stort- en verbrandingsverbod voor industriële en autobatterijen en –accu's. Daarnaast moet 45% van de jaarlijks verkochte hoeveelheid draagbare batterijen worden ingezameld.
- Lidstaten worden verplicht een uitgebreid netwerk van inzamelpunten uit te bouwen voor draagbare en autobatterijen en –accu's, waar de eindgebruiker gratis afgedankte batterijen en accu's kan inleveren. Voor industriële batterijen en accu's geldt een aanvaardingsplicht.
- Voor loodzuurbatterijen en accu's en NiCd batterijen en accu's bedragen de recyclagedoelstellingen respectievelijk 65 en 75% van het gemiddelde gewicht van de ingezamelde batterijen en accu's met een zo groot mogelijke recyclage van lood en cadmium voor zover technisch en economisch haalbaar. Voor andere batterijen en accu's werd het recyclagepercentage op 50% van het gemiddelde gewicht van de ingezamelde batterijen en accu's vastgelegd.
- De richtlijn legt de verantwoordelijkheid voor de financiering van de inzameling, verwerking en recyclage volledig bij de producenten.
- De methode voor de berekening van de recyclagedoelstellingen voor afgedankte batterijen is vastgelegd in de Europese Verordening 493/2012 van 11 juni 2012.

De Europese Richtlijn 2006/66 werd in Vlaamse wetgeving (VLAREMA) omgezet sinds 1 mei 2009. In 2013 werd de batterijenrichtlijn gewijzigd (Europese Richtlijn 2013/56/EG). Deze wijziging heeft voornamelijk betrekking op federale materie: de uitbreiding van het verbod voor het in de handel brengen van **draagbare** NiCd batterijen (vanaf 31 december 2016 ook verboden voor batterijen voor draadloze elektrische gereedschappen, zodat enkel de uitzonderingen voor nood- en alarmsystemen en medische apparatuur behouden blijven) en de uitbreiding van het verbod voor het in de handel brengen van kwikbatterijen (het schrappen van de uitzondering voor knooppellen, zodat vanaf 1 oktober 2015 alle batterijen niet meer dan 0,0005 gewichtsprocent kwik mogen bevatten).

1.3 HISTORIEK

De aanvaardingsplicht op afgedankte batterijen en accu's werd in het Vlaamse Gewest ingevoerd sinds 1998. De aanvaardingsplicht werd via twee afzonderlijke MBO's geregeld: (i) een voor draagbare en industriële batterijen met Bebat als beheersorganisme en (ii) een voor autobatterijen en –accu's met Recybat als beheersorganisme.

Een "autobatterij of –accu" is elke batterij of accu die gebruikt wordt voor het starten, voor de verlichting of het ontstekingsvermogen van een voertuig, zoals een loodstartbatterij. In de praktijk gaat het om batterijen met de vermelding "koudstartstroom" en die ontworpen zijn voor het starten van een verbrandingsmotor van een voertuig (ieder gemotoriseerd voertuig, vorkheftruck, boot, schip, land- en tuinbouwtractor,...). Gezien deze loodstartbatterijen een positieve waarde hebben in de afvalfase was er voor deze batterijen geen operationeel systeem, zoals opgezet door Bebat, nodig. Dit verklaart de keuze voor een aparte MBO.

Bij de voorbereidingen voor een nieuwe MBO werd besloten om te streven naar één MBO voor alle batterijtypes. In 2014 werd gestart met de procedure voor de MBO. De onderhandelingen werden echter in mei 2015 stopgezet door de sector (invoerders/producenten van batterijen), uit protest tegen de invoering door de Vlaamse Regering van een heffing van 3% op het eigen vermogen van Bebat. Pas in oktober 2015 was de sector opnieuw bereid om het proces verder te zetten. Hierdoor werd de startnota pas goedgekeurd op 26 februari 2016. In 2016 en 2017 werd verder onderhandeld over de MBO. Dit verliep moeizaam door de gebrekkige interregionale afstemming waarbij het Waalse Gewest in 2017 besloot om geen nieuwe MBO af te sluiten. Zij verkiezen om het nieuwe instrument "lastenboek" in te zetten. Daarnaast was er ook de uitdaging om een nieuwe oplossing uit te werken voor de snel stijgende markt van de batterijen voor de aandrijving van elektrische voertuigen. Bijgevolg werd de MBO pas in 2018 finaal goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

De periode 2016-2017 was, omwille van bovenvermelde omstandigheden, een periode zonder geldige MBO. Het beheer en de opvolging van de afvalstroom batterijen werd echter onverminderd verder gezet volgens de principes van VLAREMA en de MBO die geldig was tot 31 december 2015.

1.4 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2016 EN 2017

Fusie met Recybat

Al sinds 2009 werken Recybat (het beheersorganisme voor autobatterijen en –accu's) en Bebat samen voor de registratie van de batterijen die op de markt worden gebracht, door het gezamenlijke gebruik van de door Bebat ontwikkelde "MyBatbase" toepassing. Ook de rapportering over de inzameling en recyclage van loodbatterijen gebeurt reeds door Recybat en Bebat gezamenlijk. Na een periode van intense samenwerking heeft Recybat op 1 december 2016 beslist om over te gaan tot een fusie met Bebat (fusie door opslorping). Hierdoor neemt Bebat sinds 1 december 2016 ook de aanvaardingsplicht voor autobatterijen en –accu's waar.

Onderhandelingen nieuwe MBO

In de periode 2016-2017 werden de onderhandelingen over de nieuwe MBO verder gezet. Er werd onder andere een kader uitgewerkt voor het beheer van een relatief nieuw type van batterijen, namelijk batterijen voor hybride en elektrische voertuigen (HEV). Het klassieke inzamel- en recyclagesysteem van Bebat gaat uit van de betaling van een milieubijdrage bij het op de markt brengen van een batterij, waardoor o.a. de kosten voor de toekomstige inzameling en recyclage

reeds gedekt zijn. Dit systeem gaat ervan uit dat Bebat ook effectief de afgedankte batterijen zal inzamelen.

Het werd duidelijk dat het beheer van afgedankte batterijen van HEV een nieuwe aanpak vereist, aangezien in de meeste gevallen de producenten zelf (elke producent afzonderlijk) een eigen inzamelsysteem opzetten. Om hieraan tegemoet te komen werd in de MBO een flexibel systeem uitgewerkt, dat voorziet in verschillende mogelijkheden: van een louter administratieve samenwerking tussen producent en beheersorganisme (o.a. voor rapportering naar de overheid), tot een samenwerking waarbij het beheersorganisme instaat voor de volledige verzorging van de inzameling en recycling.

Om voldoende garanties te bieden met het oog op de toekomstige financiering van het beheer van alle afgedankte batterijen, werd in VLAREMA een wijziging doorgevoerd die garandeert dat producenten (wanneer zij een batterij of accu in de handel brengen) een waarborg moeten stellen waaruit blijkt dat het beheer van de afgedankte batterijen en accu's zal worden gefinancierd.

In de nieuwe MBO en VLAREMA werden ook specifieke bepalingen ingevoerd met betrekking tot hergebruik van batterijen. Er wordt bepaald dat degene die gebruikte batterijen opnieuw op de markt brengt, wordt beschouwd als producent. Dit is relevant voor het opnieuw gebruiken van HEV-batterijen voor andere toepassingen zoals stroomopslag. Hieraan gekoppeld werd in VLAREMA en de MBO eveneens een rapportering over hergebruik ingevoerd.

In de loop van 2016-2017 werd duidelijk dat de autosector, naast de "Bebat-MBO" voor alle types batterijen, bijkomend een afzonderlijke MBO wil afsluiten voor "batterijen voor de aandrijving van hybride en elektrische voertuigen (HEV) die onder de N1-M1 categorie, zijnde personenwagens en lichte bestelwagens, en de L-categorie, zijnde bromfietsen en motorfietsen (= batterijen > 20 kg en voltage hoger van 60 Volt DC)". Hiervoor zal Febelauto optreden als beheersorganisme. Om de "Bebat-MBO" en de "Febelauto-MBO" op elkaar af te stemmen werd in 2017 gewacht op het finaliseren van de "Febelauto-MBO". Voor "batterijen voor de aandrijving van hybride en elektrische voertuigen (HEV)" zullen producenten bijgevolg de keuze hebben om zich aan te sluiten bij Bebat of Febelauto.

Verlaagde milieubijdrage

In 2016-2017 heeft Bebat een voorstel uitgewerkt voor verdere differentiatie van de milieubijdragen (per chemische familie en gewicht van de batterij). Om de complexiteit voor de deelnemers en de handel te beperken werd geopteerd om enkel de milieubijdrage voor Li-herlaadbare batterijen verder te differentiëren per gewicht:

- 0,073 EUR/batterij van 0 tot ≤ 150 gram;
- 0,25 EUR/batterij van 150 tot ≤ 500 gram;
- 1 EUR/batterij van 500 gram tot ≤ 2 kg;
- 10 EUR/batterij van 2 tot ≤ 10 kg;
- 3,2 EUR/kg batterij van 10 tot ≤ 20 kg;

De algemene milieubijdrage voor de andere batterijtypes werd verlaagd van 0,075 EUR naar 0,073 EUR/batterij met het oog op de verdere afbouw van de reserves van Bebat. Voor batterijen > 20 kg (en voor loodbatterijen > 3 kg) wordt een "administratieve bijdrage" van 2,5 EUR/batterij ingevoerd, omdat deze batterijen in principe niet via het klassieke inzamelsysteem van Bebat worden ingezameld. Deze wijzigingen werden ingevoerd vanaf 1 januari 2018.

Vermogensbelasting Bebat en vrijwillige bijdrage

In 2015 werd in het Vlaamse gewest per decreet een vermogensbelasting voor Bebat ingevoerd. Bebat ging hiertegen in beroep en won deze rechtszaak. Niettegenstaande de grond van zaak is beslist, loopt er nog een juridische procedure omtrent de verwijlinteressen en de gerechtskosten. Los hiervan is Bebat wel bereid om, naar analogie met het Brussels gewest, een Vlaams “fonds milieu & batterijen” op te richten. Het fonds zou kunnen bestaan uit een vrijwillige bijdrage van 0,42 EUR per inwoner per jaar, voor een periode van 5 jaar. Het kabinet van de minister overweegt dit voorstel.

Toewijzing markt recyclage

In 2016 heeft Bebat een procedure doorlopen om nieuwe recyclers voor afgedankte batterijen te selecteren.

Volgende recyclers werden door Bebat geselecteerd, met het oog op het toekennen van een contract voor 2 jaar vanaf 1 januari 2017, optioneel verlengbaar met 3 x 1 jaar:

- Revatech (België): alkaline en zinkkoolbatterijen;
- Umicore (België): 60% van de Li-herlaadbare batterijen;
- Eurodieuze (Frankrijk): 40% van de Li-herlaadbare batterijen;
- Campine Recycling (België): loodbatterijen;
- Accurec (Duitsland): NiCd herlaadbare batterijen;
- Redux (Duitsland): NiMH herlaadbare batterijen.

De rol van de OVAM in deze procedure bestaat uit het vooraf goedkeuren van het lastenboek, nagaan van het correct toepassen van de procedure, en het controleren van de conformiteit van de kandidaat-recyclers met de geldende recyclagedoelstellingen. Als gevolg hiervan werd voor de voorgestelde recycler Redux slechts een gunstig advies voor één jaar verleend, in afwachting van een meer gedetailleerde rapportering over het recyclageproces. De recycler Eurodieuze werd voorlopig ongunstig geadviseerd, gelet op het ontbreken van noodzakelijke gegevens met betrekking tot het recyclageproces.

Zoals reeds vermeld in de voorgaande rapportering is het, gelet op de beperkte markt, moeilijk om een geschikte recycler te vinden voor “knoopcelbatterijen” en “primaire lithium batterijen”. Hierdoor werd de afgelopen jaren een stock van deze batterijen opgebouwd. Na een offertevraag door Bebat (en advies van de OVAM), werd in 2016 deze stock afgevoerd naar volgende recyclers:

- Accurec (Duitsland): primaire lithium batterijen;
- Claushuis (Nederland): knoopcelbatterijen.

Toewijzing markt inzameling

In 2017 heeft Bebat een lastenboek procedure opgestart om een nieuwe partner voor inzameling te selecteren. Op 24 november 2017 werd een nieuw contract toegekend aan Suez R&R North voor een duurtijd van 3 jaar optioneel verlengbaar met 2 x 1 jaar.

1.5 INTERGEWESTELIJKE AFSTEMMING

Aangezien Bebat actief is in de 3 gewesten, is een goede intergewestelijke afstemming belangrijk voor de goede werking van Bebat. Bebat organiseert 3 à 4 maandelijks een Begeleidingscommissie voor de opvolging van de MBO, waarop de 3 gewesten worden uitgenodigd.

In geen van de 3 gewesten was in 2016 of 2017 een MBO voor batterijen van kracht. De 3 gewesten zijn gezamenlijk gestart aan de onderhandelingen voor een nieuwe MBO. In oktober 2016 besloot het Waalse gewest echter om, als gevolg van een decreetswijziging, de onderhandelingen over een nieuwe MBO niet verder te zetten. Het Waalse gewest werkt momenteel, voor de uitvoering van de aanvaardingsplicht batterijen, aan het opstellen van een "lastenboek". Het Brusselse en het Vlaamse gewest hebben de onderhandelingen wel gezamenlijk verdergezet. Als resultaat werden in 2018 zeer gelijkende MBO's in het Brusselse en Vlaamse gewest bekomen.

1.6 TOEKOMSTIGE VERANDERINGEN

Op Europees niveau

De Europese Commissie startte in 2016-2017 met een evaluatie van de implementatie van de Europese batterijenrichtlijn 2006/66. De evaluatie wordt o.a. gebaseerd op de implementatieverslagen van de lidstaten en een specifieke studie die de Commissie hiervoor heeft uitbesteed. De resultaten van de evaluatie worden verwacht in de loop van 2018. Op basis hiervan zal de Commissie voorstellen doen om de richtlijn aan te passen. De richtlijn zal ook aangepast worden aan recente evoluties, vb. Li-herlaadbare batterijen, batterijen voor elektrische voertuigen, hergebruik van batterijen,...

De OVAM heeft input gegeven voor de evaluatiestudie en deelgenomen aan expertenwerkgroepen. De OVAM zal de functie van Belgische piloot opnemen in het dossier voor de herziening van de Europese batterijenrichtlijn.

Op Vlaams niveau

De nieuwe MBO zal van toepassing worden op alle types afgedankte batterijen (draagbare, industriële en autobatterijen). De MBO zet een nieuw systeem op voor het beheer van afgedankte batterijen en accu's van HEV. Aangezien dit relatief nieuwe producten zijn, met een levensduur van de batterij/accu geschat op 8 jaar, wordt momenteel slechts een beperkte hoeveelheid ingezameld. In de toekomst zal het aantal in te zamelen HEV batterijen sterk toenemen. De inzameling (ADR-transport) en de recyclage van HEV-batterijen (type Li-herlaadbare batterijen) kan aanzienlijke kosten met zich meebrengen. Daarnaast kunnen (onderdelen) van afgedankte HEV batterijen in aanmerking komen voor een tweede gebruik vb. voor stroomopslag. De evoluties voor HEV-batterijen zullen in de toekomst nauwgezet opgevolgd moeten worden, aangezien het van groot belang is om een goed werkend en sluitend systeem te operationaliseren.

Verdere verlaging milieubijdrage

In 2018 heeft Bebat opnieuw een voorstel uitgewerkt voor verdere verlaging van de milieubijdrage, met als doel de (historische) reserves af te bouwen. De verlaagde milieubijdrage zal van kracht worden vanaf 1 januari 2019.

Vlaams "fonds milieu & batterijen"

Zoals reeds vermeld in paragraaf 1.4 zal het voorstel van Bebat voor de oprichting van een Vlaams "fonds milieu & batterijen" (naar analogie met het Brusselse gewest) verder onderzocht en uitgewerkt worden.

2 De rapportage

2.1 PREVENTIE EN SENSIBILISERING

Acties van het beheersorganisme

Bebat beschikt over een “preventietekst” die als doel heeft het milieuverantwoord gebruik van primaire en herlaadbare batterijen te bevorderen. In deze tekst wordt o.a. toegelicht voor welke toepassingen het gebruik van herlaadbare batterijen aangeraden is. De tekst is beschikbaar op de website van Bebat en wordt ook onder de vorm van een brochure verdeeld (o.a. aan de bezoekers van “Villa Pilla”).

In 2016 werd de mediacampagne van 2015 verdergezet. Deze campagne focust enerzijds op het tweede leven van de batterijen, en anderzijds op de goede inlevergewoonte. Het “vlindereffect” werd geïntroduceerd: het feit dat één kleine inspanning een groot effect heeft op het milieu. Het doel van de campagne is de consument ervan bewust te maken dat zelfs één batterijtje het verschil maakt. Bovendien wordt het tweede leven van de batterijen in beeld gebracht: de consument krijgt een beeld van de toepassingen waarin herwonnen grondstoffen van batterijen kunnen gebruikt worden (vb. een fiets, een gieter, een step,...). Op deze manier wil Bebat de consument stimuleren om actief deel te nemen aan het recyclageproces, door alle gebruikte batterijen binnen te brengen bij één van de meer dan 24 000 Bebat-inzamelpunten.

In 2017 werd een nieuwe mediacampagne gelanceerd. Deze campagne focust enerzijds op het feit dat consumenten systematisch onderschatten hoeveel batterijen ze in huis hebben, en anderzijds op de plaatsen in huis waar de mensen hun batterijen bewaren: de garage, de keuken en het bureau. Er wordt verwezen naar het “vlindereffect” en het tweede leven van batterijen, uit de vorige campagne. Het doel van de campagne is om de consument ervan bewust te maken dat hij meer batterijen in huis heeft dan hij denkt, en dat zelfs 1 batterij het verschil maakt. Het tweede leven wordt opnieuw in beeld gebracht (vb. gebruik van gerecycleerde metalen in een fiets, glijbaan,...)

De campagnes worden via verschillende soorten media gecommuniceerd:

- TV campagnes in 4 tijdsgolven per jaar om een zo breed mogelijk publiek te bereiken. Op het einde van de TV-spot wordt gefocust op de inzameling van de minder bekende soorten batterijen die Bebat inzamelt, vb. een fietsbatterij.
- Radiospots, uitgezonden in verschillende tijdsgolven per jaar (6 tijdsgolven in 2016, 4 tijdsgolven in 2017), om het publiek aan te sporen om de afgedankte batterijen en accu's binnen te brengen bij een inzamelpunt.
- Online via de Bebat-website en de Bebat-facebookpagina. Op websites zoals youtube, nieuwsblad, 2dehands, yahoo,... werd een verkorte versie van de TV-spot getoond. Daarnaast werd in 2017 volop ingezet op de verdere uitbouw van de Bebat-facebook pagina. Door het voorzien van goede inhoud en regelmatige posts (gemiddeld 3 per week) werden vb. lopende inzamelacties ondersteund en preventietips verspreid. Er liepen ook specifieke sensibiliseringsacties via facebook: de “grote batterijenschoonmaak” actie en de “Raad de plaat” actie gericht op jongeren.

Naast de bovenvermelde mediacampagnes voert Bebat een permanent activeringsbeleid. Hieronder enkele belangrijke acties:

- 2x/jaar werden huis-aan-huis inzamelzakjes en een inzamelkubus verdeeld.
- Via het scholenspaarprogramma worden scholen die batterijen inzamelen beloond met punten, toegekend per gewicht ingezamelde batterijen. Deze punten kunnen de scholen inruilen voor educatief materiaal en sportuitrusting. In 2016 heeft Bebat de zeer populaire actie “win een concert op jouw school” georganiseerd voor lagere en kleuterscholen. Deelnemende scholen moeten in een bepaalde periode zoveel mogelijk batterijen per leerling inzamelen. De winnende school heeft een privé muziekoptreden gekregen van K3. In 2017 werd een gelijkaardige actie “win een exclusieve voorstelling van de nieuwe K3 film in aanwezigheid van K3” georganiseerd. Ook werden 5 scholen beloond met een ravotdag. In deze campagne werd, ook op vraag van de OVAM, sterk de nadruk gelegd op “eerlijke en veilige” inzameling van batterijen. Hiervoor werd uitgebreide communicatie naar de scholen gevoerd, doelgericht educatief- en sensibiliseringsmateriaal ontwikkeld met tips, do’s en dont’s voor een veilige inzameling.
- In het gebouw van Bebat in Tienen bevindt zich het educatief bezoekerscentrum “Villa Pila”, waar scholen een voorlichting krijgen omtrent energie en de levenscyclus van batterijen. Er wordt ook een bezoek gebracht aan de sorteerinstallatie voor afgedankte batterijen en accu’s (Sortbat), dat zich in hetzelfde gebouw bevindt. Het centrum kent een groot succes en ontvangt elke dag een groep van 40 leerlingen (uitgezonderd op woensdag). Naast de bezoeken van lagere scholen is er steeds meer interesse van hogescholen en bedrijven uit de hele wereld. Enkele honderden personen uit deze doelgroepen hebben reeds een bezoek gebracht aan “Villa Pila”.
- De actie “een speelplein voor uw dorp” liep in de provincies Vlaams Brabant (2016) en Limburg (2017). Alle gemeentes werden uitgenodigd om deel te nemen aan de uitdaging om zoveel mogelijk afgedankte batterijen en accu’s per inwoner in te zamelen. Elk jaar wint de winnaar een speelplein voor de gemeente.

Specifiek voor autobatterijen werd, op basis van een enquête uitgevoerd bij de deelnemers (producenten), en een inventaris van wetenschappelijke studies, een preventiefolder samengesteld. Deze folder is bestemd voor professionelen en/of automobilisten, en is raadpleegbaar via de website van Bebat en OVAM, en verstrekt informatie over:

- de verschillende types autobatterijen op basis van de laatste technologische evoluties;
- de elementen waar men op moet letten bij de aankoop van een nieuwe startbatterij;
- tips om een langer leven van de batterij te garanderen;
- het recycleren van batterijen, een bijdrage tot een beter milieu.

Acties van de producenten

De invoerders/producenten van batterijen en accu’s hebben de consumenten geïnformeerd over de types van batterijen en accu’s die binnen hun gamma het meest geschikt zijn voor bepaalde toepassingen, door middel van bijvoorbeeld pictogrammen op de verpakkingen van de batterijen of door informatie ter beschikking te stellen op hun website.

Sinds 2012 is de Europese capaciteitsmarkering verplicht voor herlaadbare batterijen en autobatterijen. De capaciteitsmarkering helpt de gebruikers om batterijen en accu’s onderling te vergelijken en de geschikte batterij te vinden voor een bepaalde toepassing. Voor draagbare batterijen is de Europese capaciteitsmarkering nog in ontwikkeling.

De producenten doen continu inspanningen om materiaalkringlopen te sluiten. Enkele voorbeelden: gebruik van gerecycleerde grondstoffen, gebruik van milieuvriendelijke verpakking, voorladen van batterijen met zonne-energie.

Indicatoren

Producenten moeten overeenkomstig VLAREMA streven naar de verhoging van de kwaliteit van batterijen en accu's die op de markt worden gebracht. In het preventieplan worden in dit kader volgende indicatoren opgevolgd:

- *“Door de kwaliteit van de batterijen steeds te verbeteren, kunnen de producenten streven naar een miniaturisatie van de batterijen. Een gelijke hoeveelheid energie kan geleverd worden door een kleinere batterij. De producenten streven naar een gemiddelde gewichtsdeling van 10% gedurende de duur van de MBO.”*

Uit de cijfers van Bebat blijkt een daling van het gemiddelde gewicht van de draagbare batterij: van 26,56 g (in 2010), 25,25 g (in 2011), 24,6 g (in 2012), 23,7 g (in 2013), 21,5 g (in 2014-2015) en 21,8 g (in 2017). Over de periode 2010-2017 is dit een gemiddelde gewichtsdeling van 18%.

- De indicator *“producenten streven naar de vervanging van ZnC-batterijen door alkaline- en lithiumbatterijen, omdat de levensduur en de capaciteit van deze batterijen hoger is”* wordt sinds 2011 niet meer opgevolgd omdat blijkt dat de Bebat-cijfers te sterk beïnvloed worden door promotieacties van individuele invoerders (vooral discounters), in plaats van algemene evoluties in de batterijensector weer te geven.

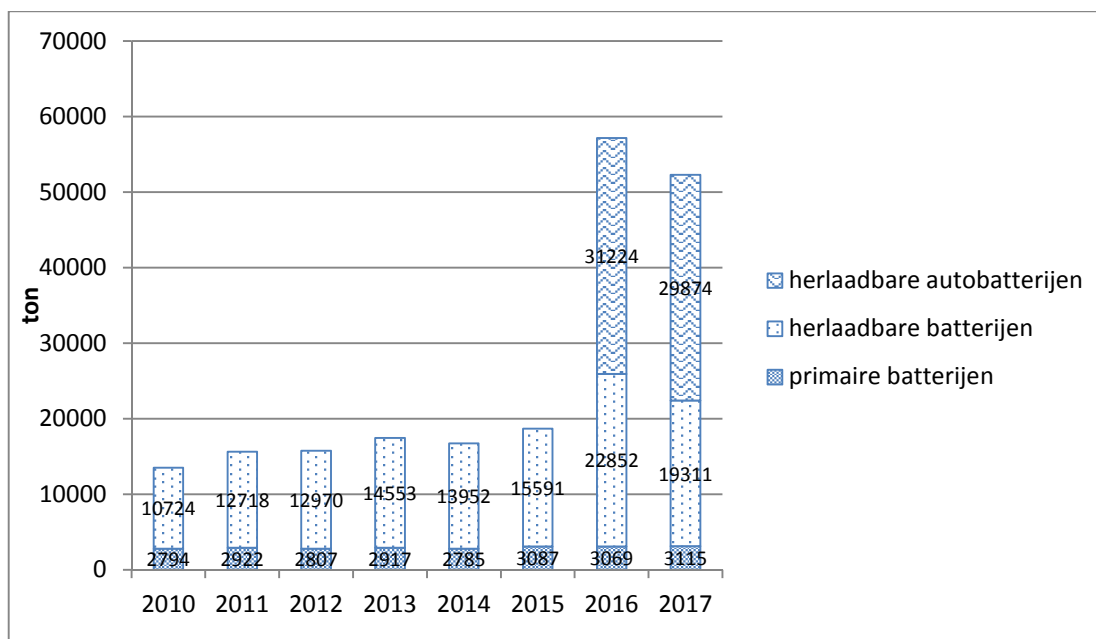
Batterijproducenten doen wel heel wat R&D inspanningen om batterijen op de markt te brengen met een steeds langere levensduur.

2.2 OP DE MARKT GEBRACHTE BATTERIJEN EN ACCU'S

Zoals hierboven toegelicht heeft Bebat vanaf 2016 de aanvaardingsplicht voor autobatterijen overgenomen van Recybat. De cijfers voor autobatterijen worden vanaf 2016 dan ook mee opgenomen in onderstaande grafiek.

Het totale gewicht voor de op de markt gebrachte primaire (= wegwerp) batterijen blijft relatief stabiel, met een licht stijgende trend.

Voor herlaadbare batterijen zijn er over de jaren heen meer schommelingen vast te stellen, en globaal gezien een stijgende trend. Deze cijfers worden vooral beïnvloed door schommelingen in de categorie grote industriële loodbatterijen. In de categorie herlaadbare autobatterijen wordt een daling van 4% vastgesteld bij vergelijking van de cijfers van 2016 en 2017.

Figuur 1: Evolutie op de markt gebrachte batterijen en accu's

In onderstaande tabellen zijn per categorie (draagbaar, industrieel, auto), en opgedeeld per chemische samenstelling, de hoeveelheden op de markt gebrachte batterijen opgenomen.

Draagbare batterijen en accu's

Draagbare batterijen en accu's (in kg)			
	2015	2016	2017
Zinkkool	498 704	587 647	576 037
Alkaline	2 429 874	2 314 631	2 370 021
Zilveroxide	2 581	2 309	2 118
Zink-lucht	17 776	18 588	25 171
Lithium	110 388	122 157	121 431
Totaal primair	3 059 323	3 045 332	3 094 778
Nikkel-cadmium	99 494	87 084	64 690
Nikkel-hydride	247 591	243 432	232 637
Lithium-herlaadbaar	1 065 547	1 089 062	1 236 781
Lood	93 780	120 437	157 461
Totaal herlaadbaar	1 506 412	1 540 015	1 691 569
Totaal	4 565 736	4 585 347	4 786 347

Tabel 1: Op de markt gebrachte draagbare batterijen en accu's (opgedeeld per chemische samenstelling)

De markt van draagbare alkaline batterijen (2,4%) en zink-lucht batterijen (6,8%) stijgt ten opzichte van 2016. Globaal gezien (2015–2017) stijgt ook de markt van primaire lithiumbatterijen.

Voor herlaadbare draagbare batterijen en accu's neemt de verkoop van Li herlaadbare batterijen en accu's verder toe. De verkoop van NiCd batterijen en accu's daalt, wat in lijn ligt met het Europese verbod (zie paragraaf 1.2). Herlaadbare NiCd batterijen en accu's worden vervangen door herlaadbare Li of NiMH of batterijen en accu's.

Industriële batterijen en accu's

Industriële batterijen en accu's (in kg)			
	2015	2016	2017
Zinkkool	874	1 264	1 665
Alkaline	1 611	1 262	895
Zilveroxide	0	0	1
Zink-lucht	24 692	20 578	16 657
Lithium	655	761	992
Totaal primair	27 831	23 866	20 210
Nikkel-cadmium	42 104	39 683	29 548
Nikkel-hydride	12 840	21 296	23 020
Lithium-herlaadbaar	128 048	93 125	51 179
Lood	13 127 380	18 897 720	14 879 211
Subtotaal herlaadbaar (excl. (H)EV-batterijen)	13 310 372	19 051 823	14 982 958
NiMH (H)EV-batterijen	306 307	435 243	501 026
Lithium (H)EV-batterijen	394 860	1 475 720	1 688 958
Subtotaal (H)EV-batterijen	701 166	1 910 963	2 189 984
Elektrische fiets batterij	73 532	349 477	446 190
Totaal	14 112 902	21 336 128	17 639 341

Tabel 2: Op de markt gebrachte industriële batterijen en accu's (opgedeeld per chemische samenstelling)

Herlaadbare loodbatterijen en -accu's vertegenwoordigen met grote voorsprong het belangrijkste gewicht binnen de categorie industriële batterijen. Deze batterijen worden bijvoorbeeld toegepast in heftrucks, andere elektrische bedrijfsvoertuigen, industriële kuismachines,.... Gelet op het grote gewicht van deze batterijen, kennen deze aangiftes ook grotere schommelingen per jaar.

Een andere belangrijke categorie binnen de industriële batterijen zijn de batterijen voor de aandrijving van hybride en elektrische voertuigen. Gezien de groei van dit type voertuigen stijgt uiteraard ook deze categorie batterijen: in 2016 (172,5%) en 2017 (14,6%). Een andere sterk groeiende categorie zijn de batterijen voor elektrische fietsen. De daling van het gewicht op de markt gebrachte industriële lithium herlaadbare batterijen is te wijten aan het feit dat enkele producenten van (H)EV lithium batterijen deze batterijen in 2015-2016 verkeerdelijk in de categorie lithium (H)EV-batterijen hebben aangegeven.

Autobatterijen en accu's

Autobatterijen en accu's (in kg)		
	2016	2017
Lithiumstartbatterij	5 116	58 448
Loodstartbatterij	31 219 053	29 815 204
Totaal	31 224 169	29 873 652

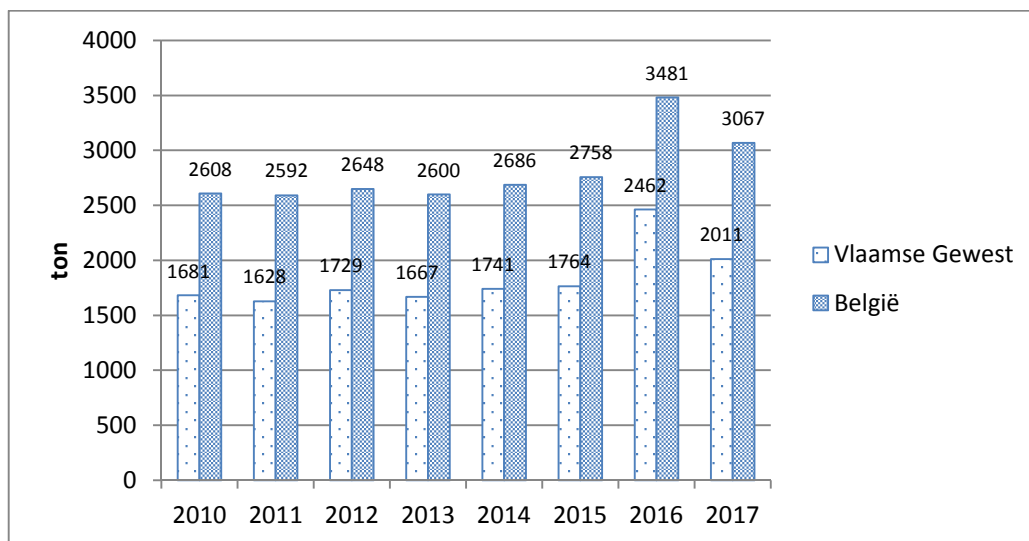
Tabel 3: Op de markt gebrachte autobatterijen en accu's (opgedeeld per chemische samenstelling)

Het overgrote deel van de autobatterijen zijn loodstartbatterijen (99,5 %). Lithiumstartbatterijen worden gebruikt in bijvoorbeeld moto's of sportwagens.

2.3

INZAMELING

In 2016 steeg de ingezamelde hoeveelheid met 26% of 723 ton als gevolg van een enorm succesvolle inzamelactie in Vlaamse scholen ("K3-actie"). In 2017 haalde de inzameling, zoals verwacht, niet het uitzonderlijke resultaat van 2016. Bij vergelijking met de resultaten van 2013-2015, was er in 2017 ook een sterke stijging.

Figuur 2: Evolutie van de ingezamelde hoeveelheid batterijen en accu's

In België zijn er meer dan 24 000 actieve inzamelpunten waar afgedankte batterijen en accu's gratis kunnen gedeponereerd worden. Het gaat onder meer om duizenden hyper- en supermarkten, winkels, industriële bedrijven, gemeentelijke recyclageparken, scholen, ontmantelingscentra voor afgedankte elektrische en elektronische apparaten. Het inzamelkanaal "producenten (H)EV-batterijen" gaat om batterijen ingezameld door enkele producenten van (H)EV-batterijen, die een eigen inzamelsysteem hebben opgezet voor de inzameling van afgedankte (H)EV-batterijen, en voor de rapportering samenwerken met Bebat.

Ingezamelde batterijen (kg)	Vlaams Gewest 2015	Vlaams Gewest 2016	Vlaams Gewest 2017
Distributie	315 954	231 7	313 697
Industrie	624 428	917 3	796 899
Recyclageparken	464 788	407 6	462 737
Scholen	212 669	754 4	259 432
Producenten (H)EV-batterijen	6 417	12 94	7 967
Ontmantelingscentra	139 202	139 2	170 156
Totaal	1 763 458	2 462 237	2 010 888

Tabel 4: Ingezamelde hoeveelheid batterijen en accu's in Vlaanderen, per inzamelkanaal

Uit de inzamelgegevens blijkt dat "industrie" het belangrijkste inzamelkanaal is, gevolgd door recyclageparken, distributie en scholen. De uitzonderlijk grote inzameling in scholen in 2016 als gevolg van de populaire K3-actie is duidelijk zichtbaar.

Overeenkomstig de Europese batterijenrichtlijn wordt het inzamelpercentage berekend voor België door het gewicht **draagbare** afgedankte batterijen en accu's die zijn ingezameld, te delen door het gemiddelde gewicht **draagbare** batterijen en accu's die producenten op de markt hebben gebracht, gedurende dat kalenderjaar en de voorafgaande twee kalenderjaren (batterijen en accu's in toestellen inbegrepen).

Jaar	Draagbare batterijen		
	Op de markt gebracht (ton)	Inzameling (ton)	Inzamelpercentage België
2011	4401	2229	52,1%
2012	4259	2273	52,3%
2013	4398	2298	52,8%
2014	4222	2343	54,6%
2015	4566	2438	55,5%
2016	4585	3153	70,7%
2017	4786	2813	60,6%

Tabel 5: Berekening inzamelpercentage draagbare batterijen en accu's

De inzameldoelstelling van 45% (overeenkomstig VLAREMA en de Europese batterijenrichtlijn) wordt bijgevolg gehaald.

Verskillende factoren verklaren waarom geen hoger inzamelpercentage wordt bereikt:

- Batterijen en accu's met een positieve restwaarde worden niet via het gratis inzamelsysteem van Bebat ingezameld, maar worden tegen een vergoeding afgeleverd bij geregistreerde inzamelaars, handelaars, makelaars of vergunde verwerkers. Typische voorbeelden zijn batterijen van mobiele telefoons (Co-houdende Li-herlaadbare batterijen), loodbatterijen en zilverbatterijen.
- Toename van de verkoop van herlaadbare batterijen en accu's: de gemiddelde levensduur van een herlaadbare batterij bedraagt 5 tot 10 jaar. In vergelijking met een levensduur van 5 tot 6 jaar voor primaire batterijen, worden herlaadbare batterijen bijgevolg pas jaren later beschikbaar voor inzameling en verwerking.

- Lange tijd thuis stockeren van (afgedankte) batterijen en accu's door de gebruikers. Uit een studie is gebleken een gemiddeld Belgisch gezin 125 batterijen in huis heeft, waarvan 31 losse batterijen en 94 batterijen in apparaten.
- Toename van de kwaliteit en levensduur van batterijen en accu's.
- Export van tweedehandsproducten die (al dan niet gebruikte) batterijen en accu's bevatten, zoals mobiele telefoons, computers.

Het huidige inzamelpercentage bedraagt 60,6% (cijfer België). Dit betekent echter niet dat de overige afgedankte batterijen en accu's in de vuilnisbak verdwijnen. Om een idee te krijgen van de efficiëntie van het inzamelsysteem onderzoek Bebat op regelmatige basis de hoeveelheid batterijen en accu's die nog worden aangetroffen in het huisvuil. De resultaten van 2007, 2011 alsook de meest recente resultaten liggen in dezelfde lijn. Per 100 kg huisvuil wordt gemiddeld 1 batterij (van 17 gram) gevonden. Op basis hiervan wordt de efficiëntie van de selectieve inzameling geschat op 87 tot 90%.

2.4 INZAMELING LOODBATTERIJEN

De afvalstroom loodbatterijen en –accu's omvat zowel loodstartbatterijen en –accu's (= autobatterijen) als industriële loodbatterijen. Afgedankte loodbatterijen hebben een positieve marktwaarde.

Het gevolg van deze positieve marktwaarde is dat de vraag naar afgedankte loodbatterijen en –accu's zeer hoog is, waardoor de inzameling en recyclage goed georganiseerd is op de bestaande markt van afvalinzamelaars en –recyclers. Zolang de doelstellingen in de bestaande marktsituatie behaald worden, dient geen operationeel en financieringssysteem voorzien te worden voor inzameling en recycling van afgedankte loodbatterijen en –accu's. Het beheersorganisme vervult voor dit type batterijen wel o.a. volgende taken: optreden als onderhandelingspartner met de overheid, verzamelen gegevens met betrekking tot de inzameling en recycling van loodbatterijen en –accu's, rapporteren aan de overheid, sensibiliseren en steunen van producenten bij preventieacties,... De producenten zijn bijgevolg aangesloten als deelnemer bij het beheersorganisme en betalen per op de markt gebrachte batterij een administratieve bijdrage.

Om te rapporteren over ingezamelde loodbatterijen maakt Bebat jaarlijks de som van volgende gegevens:

- hoeveelheid ingezamelde loodbatterijen en –accu's (afkomstig van België) verwerkt door de Belgische verwerkers;
- hoeveelheid ingezamelde loodbatterijen en –accu's (afkomstig van België) die worden geëxporteerd voor verwerking in buitenland: deze cijfers worden aangeleverd door de regionale autoriteiten bevoegd voor grensoverschrijdend transport van afvalstoffen.

Om de cijfers van de recyclers te kunnen ontvangen, heeft het beheersorganisme vertrouwelijkheidsverbintenissen moeten afsluiten. De OVAM heeft op haar beurt een vertrouwelijkheidsverbintenis met het beheersorganisme moeten afsluiten om de cijfers te kunnen ontvangen. Gelet hierop, kunnen de cijfers over de ingezamelde hoeveelheden afgedankte loodbatterijen en –accu's hier niet worden opgenomen.

De OVAM kan wel bevestigen dat voor de jaren 2016 en 2017 de hoeveelheden ingezamelde afgedankte loodbatterijen en –accu's (= de hoeveelheid gerecycleerde loodbatterijen en –accu's), de

hoeveelheden op de markt gebrachte loodbatterijen en –accu’s, voor hetzelfde jaar overstijgen. Dit bevestigt dat de inzameling en recycling goed georganiseerd is in de bestaande markt.

2.5 RECYCLING

De afgedankte batterijen en accu’s die werden ingezameld door Bebat, worden gesorteerd per type alvorens te worden afgevoerd voor recyclage. De sortering wordt uitgevoerd door Sortbat met behulp van een automatische sorteerinstallatie. De automatische sortering heeft als voordeel dat een hogere zuiverheid wordt bekomen van de gesorteerde stromen. De sortering gebeurt deels manueel (vb. voorsortering van batterijpacks, uithalen van de inzamelzakjes en verontreinigingen), en deels mechanisch en elektronisch. Door middel van o.a. sortering op grootte (met behulp van fotocellen wordt een lengte- en diktemeting uitgevoerd), magnetische eigenschappen en andere specifieke eigenschappen (zoals gewicht, verstoring magnetisch veld) worden de batterijen en accu’s gesorteerd in volgende fracties: knooppellen, NiCd, NiMH, Li herlaadbaar, Li primair, lood, alkaline en ZnC. De gesorteerde fracties worden elk afzonderlijk afgevoerd naar gespecialiseerde vergunde recyclers gevestigd in België, Duitsland, Frankrijk en Nederland.

Elke recycler stelt jaarlijks een vertrouwelijk rapport op over de recyclage. De berekening van de recyclagepercentages moet uitgevoerd worden volgens de Europese berekeningsmethode (bepaald in de Europese Verordening 493/2012). Uit de vertrouwelijke rapporten van de recyclers is gebleken dat de recyclagedoelstellingen gerespecteerd worden. Bij enkele rapporten over het jaar 2017 heeft de OVAM wel nog vragen voor bijkomende info gesteld, waarvan de antwoorden nog bezorgd moeten worden.

2.6 FINANCIEN

Bebat

De jaarrekening van het boekjaar 2017 (zie onderstaande tabel) werd afgesloten met een balanstotaal van € 127.941.487. Uit de actiefzijde blijkt dat de middelen vooral worden aangehouden onder de vorm van geldbeleggingen. De vaste activa omvatten hoofdzakelijk het eigen kantoor- en sorteergebouw. Aan de passiefzijde zien we een stijging van het eigen vermogen met € 7.654.564. Deze stijging omvat de winst van de 2 laatste boekjaren alsook de opname van het eigen vermogen van Recybat door de fusie. De voorzieningen voor de toekomstige verwerkingskosten nemen daarentegen af. De schulden blijven verwaarloosbaar in vergelijking met het eigen vermogen. Het balanstotaal en vooral het eigen vermogen vormen een méér dan voldoende financiële buffer om de werking van Bebat te garanderen.

De resultatenrekeningen van 2016 en 2017 sluiten terug af met een winst. De opbrengsten zijn gestegen door een verhoging van de milieubijdrage voor de batterijen van e-bikes alsook door de terugbetaling door het Vlaamse (in 2016) en Waalse gewest (in 2017) van de vermogensbelasting die door het Grondwettelijk Hof werd vernietigd (‘andere opbrengsten’). De andere opbrengsten bestaan daarnaast vooral uit de ontvangsten voortkomend uit de verkoop van gerecupereerde materialen en uit de vergoeding van Sortbat aan Bebat (bv. voor management en huur gebouw).

Behalve de marketingkost, dalen in 2017 de andere kostenposten significant. De verwerkingskosten vallen terug op het niveau van voor 2016. 2016 was een uitzonderlijk jaar door de hoge inzameling van batterijen ten gevolge van de K3-actie. Van de provisies wordt bijna € 2 miljoen teruggenomen.

Tenslotte dalen de andere bedrijfskosten (personeel, afschrijvingen, kantoorkosten, IT...) door het wegvallen van de Vlaamse en Waalse vermogensbelasting (€ 4,2 miljoen per jaar).

		2015	2016	2017
BALANS	Vaste activa	5.120.327	6.504.351	5.909.624
	Vorderingen	5.722.640	11.920.195	8.543.091
	Geldbeleggingen en liquide middelen	115.056.672	107.157.962	113.488.772
	Totaal activa	125.899.639	125.582.508	127.941.487
	Eigen vermogen	83.914.704	87.024.821	91.569.268
	Voorzieningen	30.128.686	29.925.757	28.051.405
	Schulden	11.856.249	8.631.930	8.320.815
	Totaal passiva	125.899.639	125.582.508	127.941.487
RESULTATENREKENING	Omzet	16.875.080	18.142.207	18.755.994
	Andere opbrengsten	1.322.157	6.561.841	2.739.943
	Totaal opbrengsten	18.197.237	24.704.048	21.495.937
	Marketing & Villa Pilla	5.370.986	5.291.027	5.509.152
	Verwerkingskosten	4.379.788	5.627.838	4.629.892
	Provisies	-493.019	-202.929	-1.874.352
	Andere	12.867.279	12.024.284	8.838.930
	Totaal bedrijfskosten	22.125.034	22.740.220	17.103.622
	Financieel resultaat	1.181.298	873.970	152.131
	Winst/verlies	-2.746.498	2.837.798	4.544.446

Tabel 7: Overzicht van de financiële situatie van Bebat voor de periode 2015-2017

Na een eerste daling van de financiële middelen in 2014 en 2015, knoopt Bebat in 2016 en 2017 terug aan met een winstsituatie. Er kan worden opgemerkt dat de nietigverklaring door het Grondwettelijk Hof van de Vlaamse en Waalse vermogensbelasting een belangrijke impact heeft. Dit zorgde enerzijds voor een uitzonderlijke ontvangst door de terugbetaling van de betaalde belastingen en anderzijds valt een recurrente jaarlijkse uitgave weg. In die context volstond de daling van de milieubijdrage van 2014 met 40% niet meer om een verlies te boeken. Een kleine bijkomende daling van de milieubijdrage is reeds doorgevoerd in 2018. Een verdere daling is voorzien vanaf 2019. Daarnaast is Bebat bereid om het bedrag van de vermogensbelasting gedurende 5 jaar vrijwillig ter beschikking te stellen aan de Gewesten via een op te richten Fonds voor Batterijen. Op deze wijze mikt Bebat op een significante afbouw van de financiële middelen: een daling met € 33 miljoen in de periode 2019-2023.

Sortbat

Op 2 augustus 2010 is de NV Sortbat operationeel geworden. Sortbat is een dochteronderneming die voor 99,9% in handen is van Bebat. Sortbat staat in voor de sortering van de door Bebat ingezamelde batterijen.

De jaarrekening van 2017 sluit af met een balanstotaal van € 2.375.353. Het belangrijkste vaste activa is de automatische sorteerinstallatie. De geldbeleggingen en liquide middelen bedragen samen € 1.462.013. Daarnaast bestaan de activa voornamelijk uit handelsvorderingen. Deze activa worden voor het overgrote deel gefinancierd met de financiële inbreng van Bebat ter waarde van € 1.750.000 (geplaats kapitaal). De passiva bestaan naast dit kapitaal uit reserves (€ 395.891) en vreemd vermogen (€ 229.462).

In 2016 en 2017 samen werd een brutomarge gerealiseerd van € 1,9 miljoen euro. De inkomsten van Sortbat komen hoofdzakelijk van de vergoedingen die Bebat betaalt voor de sortering van batterijen en voor de ontvangst van de bezoekers aan Villa Pilla die ook worden rondgeleid langs de sorteerinstallatie. De grootste kostenposten van Sortbat zijn de personeelskosten (€ 1.298.385) en de afschrijvingen (€ 408.169). Er werd over de 2 jaar een winst gerealiseerd van € 105.439 (voor belastingen € 161.078). Dit is, zoals vooropgesteld bij aanvang van het project, ongeveer 5% van de omzet.

2.7 DE SAMENWERKING MET DE GEMEENTEN

In 2016 en 2017 werd in het Vlaamse Gewest 869 753 kg afgedankte batterijen en accu's ingezameld via de gemeentelijke recyclageparken. Dit is +/- 19,4% van de totale hoeveelheid ingezamelde batterijen (zie tabel 4). Bebat en VVSG hebben een overeenkomst afgesloten voor de inzameling van batterijen en accu's via de recyclageparken, waarin o.a. de vergoeding van de recyclageparken is geregeld.

3 Handhaving

3.1 DOELSTELLINGEN

Sinds oktober 2001 voert de OVAM controles uit op de aanvaardingsplicht batterijen. Deze controles vallen voor een groot stuk samen met:

- controles op de aanvaardingsplicht op afgedankte elektrische en elektronische apparaten (AEEA): voor batterijen in elektrische apparaten;
- controles op de aanvaardingsplichten afgedankte voertuigen, banden en olie: voor batterijen in allerlei types voertuigen.

De bedoeling van "opwaartse" controles is in de eerste plaats om na te gaan of invoerders/producenten die batterijen invoeren en op de Vlaamse markt brengen, aangesloten zijn bij een beheersorganisme of beschikken over een goedgekeurd individueel afvalpreventie- en afvalbeheerplan.

De OVAM verstuurt een aanmaningsbrief in geval overtredingen worden vastgesteld. Indien het bedrijf zich niet in regel stelt binnen de vooropgestelde termijn, volgen verdere stappen zoals verslag van vaststelling of proces-verbaal. Bij "neerwaartse" controles ligt de focus op de correcte inzameling en afvoer van afgedankte batterijen.

3.2 RESULTATEN

In de periode 2016-2017 zijn de controles op de aanvaardingsplicht batterijen gecombineerd met controles op andere stromen zoals AEEA, voertuigen,...

In 2016 werden 31 “opwaartse” controles uitgevoerd bij invoerders/producenten van zowel AEEA, batterijen en voertuigen. Er werden 18 aanmaningsbrieven verstuurd. De meerderheid van de bedrijven sluit vervolgens aan bij Recupel en/of Bebat.

In het kader van “neerwaartse” controles op afgedankte voertuigen werd in 8 van de 127 controles vastgesteld dat accu’s niet correct werden opgeslagen. Uiteraard werden nog andere overtredingen vastgesteld, die geen verband houden met batterijen.

In 2017 werden 99 “opwaartse” controles uitgevoerd bij invoerders/producenten van zowel AEEA als batterijen. 50 van deze controles werden uitgevoerd bij buitenlandse internetshops die rechtstreeks verkopen aan particulieren. 11 van deze controles waren specifiek op batterijen gericht. In totaal werden 63 aanmaningsbrieven verstuurd. De meerderheid van de bedrijven sluit vervolgens aan bij Bebat en/of Recupel. Bij invoerders/producenten van batterijen gelinkt aan voertuigen zoals scooters, quads,... werden 16 “opwaartse” controles uitgevoerd in 2017. Daarbij werd 3x een overtreding vastgesteld: namelijk dat de invoerder/producent nog geen lid was van Bebat.

Bij “neerwaartse” controles op afgedankte voertuigen werd in 1 van de 83 controles vastgesteld dat accu’s niet correct werden opgeslagen. Uiteraard werden nog andere overtredingen vastgesteld, die geen verband houden met batterijen.

4 Conclusies

In 2016 steeg de inzameling van afgedankte draagbare batterijen zeer sterk als gevolg van een enorm succesvolle K3-inzamelactie in Vlaamse scholen (van 55,5% in 2015 naar 70,7% in 2016). De inzameling in 2017 (60,6%) haalde zoals verwacht niet het uitzonderlijke resultaat van 2016 maar was wel hoog in vergelijking met de resultaten van 2013-2015.

De ingezamelde batterijen worden in de automatische sorteerinstallatie van Sortbat gesorteerd per chemische samenstelling, en vervolgens overgebracht naar gespecialiseerde vergunde recyclers. De vertrouwelijke rapporten van de recyclers tonen aan dat de recyclagedoelstellingen gerespecteerd worden.

Na een eerste daling van de financiële middelen in 2014 en 2015, knoopt Bebat in 2016 en 2017 terug aan met een winstsituatie. Hierdoor nemen de reserves opnieuw toe. De nietigverklaring van de vermogensbelasting ligt aan de basis en noopt tot een verdere verlaging van de milieubijdrage. Een kleine bijkomende daling van de milieubijdrage is reeds doorgevoerd in 2018. Een verdere daling is voorzien vanaf 2019. Daarnaast is Bebat bereid om het bedrag van de vermogensbelasting gedurende 5 jaar vrijwillig ter beschikking te stellen aan de Gewesten via een op te richten Fonds voor Batterijen. Op deze wijze mikt Bebat op een afbouw van de financiële middelen met € 33 miljoen in de periode 2019-2023.

De periode 2016-2017 was een periode zonder geldige MBO. Het beheer van afgedankte batterijen werd echter onverminderd verder gezet volgens de principes van VLAREMA en de MBO die geldig

was tot 31 december 2015. De onderhandelingen hebben intussen geleid tot een nieuwe MBO waarin een kader is uitgewerkt voor het beheer van batterijen voor hybride en elektrische voertuigen (HEV). Doordat de betrokken producten eigen terugnamesystemen willen opzetten, konden we hier niet verder bouwen op het bestaande collectieve inzamelcircuit. Naast het verder optimaliseren van de inzameling van draagbare batterijen ligt hier een belangrijke uitdaging voor de komende jaren.